

**УКРАЇНСЬКИЙ ХУДОЖНИК МИКОЛА ГЕ – АВТОР
НАЙВІДОМІШОЇ КАРТИНИ «ТАЄМНА ВЕЧЕРЯ»
190 років від Дня народження**

Одна з найвідоміших картин Миколи Ге – «Таємна вечеря». Художник Ілля Рєпін захоплювався нею і казав, що в Європі за всі періоди християнського мистецтва не було рівної цій картині на цю тему. Миколі Ге було присвоєно за «Таємну вечерю» звання професора історичного живопису. А на наступний рік імператор Олександр II викупив картину за 10 тисяч рублів.

Інколи так буває в житті, що людина навчається на фізика, хіміка, або математика, а потім розуміє, що вона – живописець! Так сталося і з Миколою Ге:

«Я почав малювати не пам'ятаю коли; пам'ятаю лише, що намалював на долівці крейдою коней і архімандрита в мантії що мені дуже сподобалось.

Бабуся зауважила, що малювати коней можна на долівці, а архімандрита не можна»

З Україною Миколу Ге пов'язувало багато. По лінії матері він був українцем. Хоча й народився у Воронежі, але дитячі роки його пройшли в маєтку батька на Поділлі. Підлітком навчався в київській гімназії, потім — в університеті Св. Володимира, не закінчивши який, виїхав до Петербурга, до Академії мистецтв. Дружина Ге — Ганна Петрівна — із стародавнього українського роду Забіл.

1876 року художник залишив Петербург і разом із родиною оселився на маленькому хуторі Іванівський, неподалік станції Плиски Чернігівської губернії. Невеличкий, дуже скромний, присадкуватий, зовсім не схожий на поміщицькі садиби будиночок до кінця днів художника буде його притулком, його творчою майстернею.

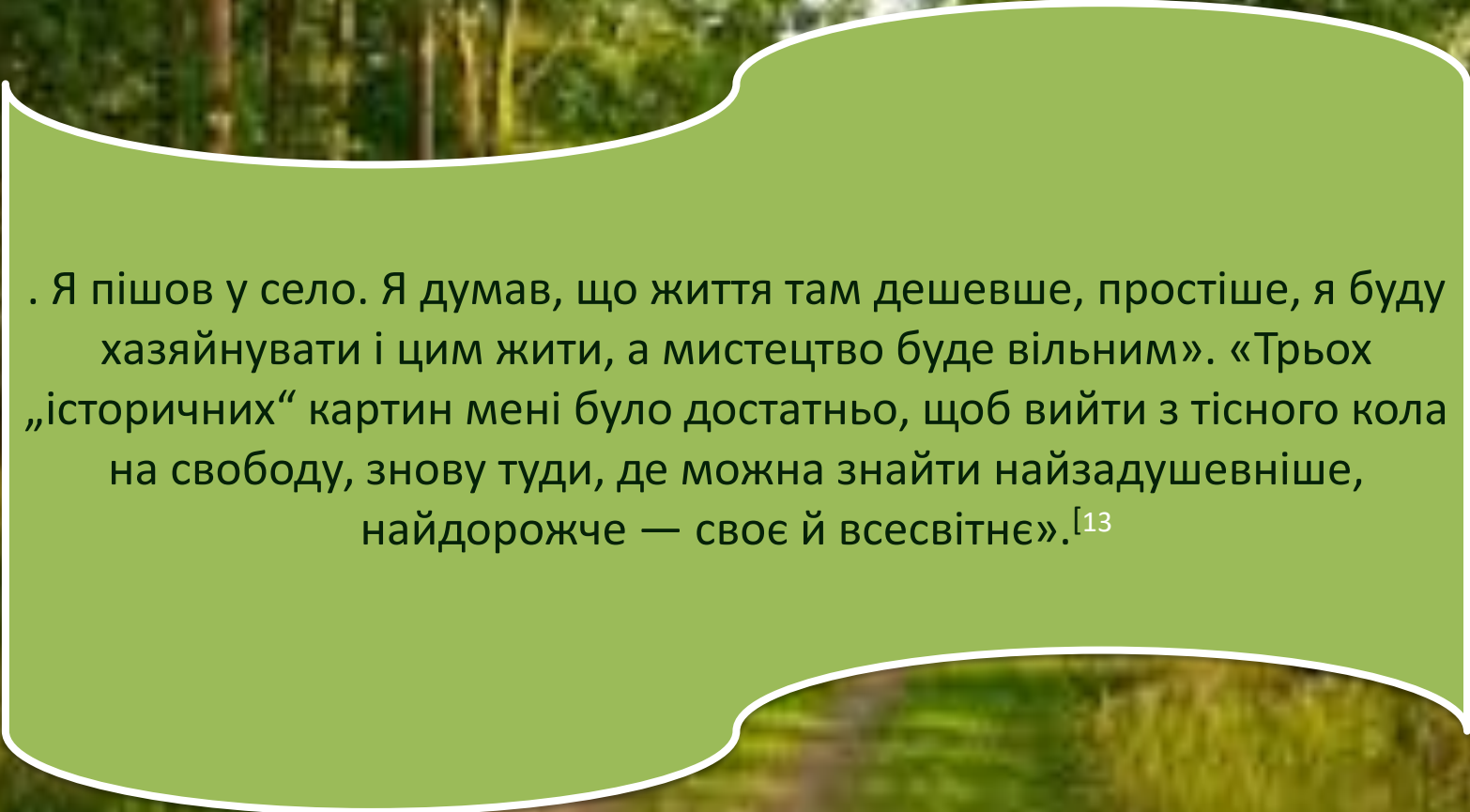
- **Людська сутність художника особливо яскраво вимальовується у спогадах дочки Льва Толстого Тетяни. Живучи на хуторі, Микола Миколайович прилучився до вегетаріанства, намагався якомога менше користуватися послугами прислуги і робив для себе все сам, що було йому під силу. Він визнавав необхідність фізичної праці і поза заняттями полем, садом, бджолами у себе на хуторі обрав ще й професію пічника. Він гарно клав печі і любив цю роботу, залишив після себе багато печей в окрузі.**

Сюди, в гості до М. Ге, приїздили видатні люди — Микола Костомаров, Павло Третьяков, Лев Толстой, Ілля Рєпін, Михайло Врубель...

“Це був дивовижний, чистий, ніжний, геніальний літній чоловік із душею дитини, весь до краю наповнений любов’ю до всіх і до всього, як ті діти, подібними до яких треба бути, щоби вступити в Царство Небесне”, – писав про художника Лев Толстой.

. Я пішов у село. Я думав, що життя там дешевше, простіше, я буду хазяйнувати і цим жити, а мистецтво буде вільним». «Трьох „історичних“ картин мені було достатньо, щоб вийти з тісного кола на свободу, знову туди, де можна знайти найзадушевніше, найдорожче — своє й всесвітнє».^[13]

Микола Ге 18 років провів в Україні. Він брав активну участь у культурному житті Києва кінця XIX століття, дружив із багатьма відомими людьми — художниками, меценатами. Загалом життя та творчість митця тісно пов'язані з Україною — від 1876 року він проживав на Чернігівщині, багато викладав в українських художніх школах. Склав програму викладів малювання для середніх навчальних закладів (разом із худож. І.Крамським). Вів студії та бесіди у Київській рисувальній школі [М.Мурашка](#) (1886), Одеській рисувальній школі (1887).

Ге проводив бесіди з учнями [Київської малювальної школи Миколи Мурашка](#), також роз'яснюючи їм свої роботи. Серед його улюблених учнів були С. Костенко, В. Замирайло, А. Куренной, Г. Бурданов, [С. Яремич](#), Л. Ковальський, [Г. Дядченко](#), І. Пархоменко. Вони робили самотність художника після смерті його дружини легшою, допомагали в хатніх справах, у роботі. Відомо, що Степан Яремич, згодом визнаний мистецтвознавець і художник, позував, підв'язаний мотузками до імпровізованого хреста, для останньої і найтрагічнішої картини його вчителя – «Розп'яття», яка стала своєрідним реквіємом майстру.

Останній український гетьман Павло Скоропадський згадував, що художник Ге був частим гостем його діда Івана Михайловича в Тростянці. Мешкаючи в якомусь із гостьових флігелів, він « переписал всю нашу семью» (Скоропадський Павло. Спогади. — Київ — Філадельфія, 1995. — с.385).

На замовлення Стародубської земської управи Микола Ге написав портрет Петра Івановича Скоропадського, батька майбутнього гетьмана. А ось і зовсім сенсаційна річ: виявляється, Ге писав і самого Павла, от тільки до гетьманства тому ще залишалось цілих 40 років! Поки що ж він, семирічний, разом із братиком Михайлом, позуючи художнику, горнувся до своєї матері Марії Андріївни. Походила вона з відомого роду Миклашевських, які в селі Волокитине на Чернігівщині мали родовий маєток. Також М. Ге написав портрети Андрія Михайловича Миклашевського, його доньки графині Олександри Андріївни Олсуф'євої та її дітей...

Микола Ге ініціював продаж картин для збору коштів на пам'ятник Миколі [Гоголю](#) в Ніжині (1881).

Микола Ге, похований на відкритому просторі у східній частині хутора. Спочатку могила була невеликим горбиком, на якому стояв хрест. У 1981 році, до 150-річчя з дня народження художника, покладено надмогильну плиту, а в головах поховання встановлено погруддя М. Ге на бетонному постаменті, авторства видатного українського скульптора Михайла Грицюка.

Творчість Миколи Ге

Микола Ге представив Раді Академії полотно «Ахіллес оплакує Патрокла» і успішно витримав іспит на Малу золоту медаль. За картину «Саул в Андорської чарівниці» він отримав Велику золоту медаль і відправився в поїздку по Європі за рахунок Академії.

**«Марія, сестра Лазаря,
зустрічає Христа, що йде до
них додому» (1864)**

**“Гетсиманський
сад”**

Христос і Пілат”

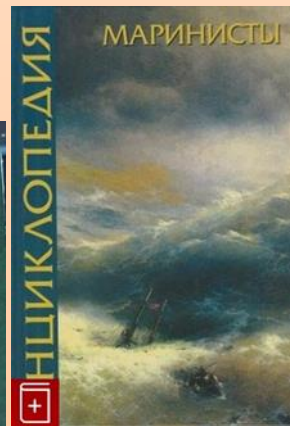
«Голгофа»

**«Портрет А.П. Ге с дітьми»
(1861 – 1866).** Старший син –
Микола – стоїть поряд з
матір'ю, молодший – Петро,
сидить у неї на колінях. Погляди
персонажей – по колу.
Замкнутий щастливий світ
матері і дітей.

Всіх, кого зацікавила доля та творчість нашого земляка відомого художника Миколи Ге, запрошуємо до бібліотеки

**Презентацію підготувала провідний бібліотекар
Оніщенко С .С.**